

Sygn. XXV C 2189/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2022r.

Sąd Okręgowy w Warszawie Wydział XXV Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Anna Pogorzelska

po rozpoznaniu w dniu 28 lutego 2022 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa E. C. i M. C.

przeciwko (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W.

ustalenie i zapłatę ewentualnie o ustalenie i zapłatę

1. oddała powództwo w całości;
2. zasądza od powodów E. C. i M. C. solidarnie na rzecz pozwanego (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 11243,81zł (jedenaście tysięcy dwieście czterdzieści trzy 81/100 złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 10.800,00 zł (dziesięć tysięcy osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
3. nakazuje zwrócić pozwanemu (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. z sum Skarbu Państwa – kasa Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 73,19 zł (siedemdziesiąt trzy złote 19/100) tytułem niewykorzystanej zaliczki.

Sygn. akt XXV C 2189/17

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 28 lutego 2022 r.

Powodowie E. C. i M. C. pozwem z dnia 6 listopada 2017 r. (data prezentaty Sądu Okręgowego w Warszawie – k. 2), zmodyfikowanym następnie pismem procesowym z dnia 29 grudnia 2017 r. (data nadania w placówce pocztowej – k. 284), pismem procesowym z dnia 7 sierpnia 2018 r. (data nadania w placówce pocztowej – k. 328) oraz pismem procesowym z dnia 24 sierpnia 2020 r. (data prezentaty Sądu Okręgowego w Warszawie – k. 468), skierowanym przeciwko pozwanemu Bankowi (...) S.A. z siedzibą w W., w którego miejsce w toku postępowania wszedł następcą prawny (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W., wniosli o:

I. 1) w związku z nieważnością umowy o kredyt hipoteczny nr (...) o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwoty 487.651,96 zł pobranej tytułem rat kapitałowo-odsetkowych wraz z odsetkami ustawowymi za czas opóźnienia od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, na którą składają się:

- a. kwota 482.125,46 zł pobrana tytułem rat kapitałowo-odsetkowych do dnia wniesienia pozwu (ewentualnie kwota 93.607,28 zł pobrana od powodów tytułem rat kapitałowo-odsetkowych odpowiednio w PLN i jako roszczenie ewentualne kwota 107.870,54 CHF pobrana od powodów tytułem rat kapitałowo-odsetkowych odpowiednio w CHF);
- b. kwota 1.675,70 zł pobrana tytułem składki na ubezpieczenie pomostowe;
- c. kwota 3.850,80 zł pobrana tytułem składek na ubezpieczenie niskiego wkładu;

2) ustalenie, że umowa o kredyt hipoteczny nr (...) z dnia 30 grudnia 2005 r. jest w całości nieważna;

ewentualnie, w przypadku uznania, że ww. umowa jest ważna:

II. z uwagi na stosowanie przez pozwanego niedozwolonych klauzul umownych opisanych odpowiednio w:

1) pkt II ppkt 6 litera b i) uzasadnienia, i w konsekwencji konieczność ich pominięcia, o zasądzenie od pozwanego solidarnie na rzecz powodów kwoty 148.623,60 zł pobranej tytułem nadpłat rat kapitałowo-odsetkowych do dnia wniesienia pozwu (ewentualnie kwoty 7.759,34 zł pobranej tytułem nadpłat rat kapitałowo-odsetkowych od kwot uiszczanych przez powodów odpowiednio w PLN i jako roszczenie ewentualne kwoty 38.609,94 CHF pobranej tytułem nadpłat rat kapitałowo-odsetkowych od kwot uiszczanych przez powodów bezpośrednio w CHF), wraz z odsetkami ustawowymi za czas opóźnienia od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty;

2) pkt II ppkt 6 litera b ii) 1. uzasadnienia, i w konsekwencji konieczność ich pominięcia, o zasądzenie od pozwanego solidarnie na rzecz powodów kwoty 1.675,70 zł pobranej tytułem składek na ubezpieczenie spłaty kredytu w (...) S.A., wraz z odsetkami ustawowymi za czas opóźnienia od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty;

3) pkt II ppkt 6 litera b ii) 2. uzasadnienia, i w konsekwencji konieczność ich pominięcia, o zasądzenie od pozwanego solidarnie na rzecz powodów kwoty 3.850,80 zł pobranej tytułem składek na ubezpieczenia niskiego wkładu kredytu w (...) S.A., wraz z odsetkami ustawowymi za czas opóźnienia od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty;

4) o ustalenie, iż postanowienia umowy o kredyt hipoteczny nr (...) zawarte w jej § 3 ust. 1 lit. a oraz § 5 ust. 2 lit. b oraz postanowienia regulaminu do spornej umowy zawarte w jego § 11 ust. 3, § 19 ust. 4 i § 21 ust. 3 są bezskuteczne wobec powodów;

III. o zasądzenie od pozwanego solidarnie na rzecz powodów 63.794,00 zł tytułem nadpłaconych kwot pobranych w związku z niewłaściwie ustalonym oprocentowaniem.

Dodatkowo powodowie wniesli o zasądzenie od pozwanego solidarnie na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 34,00 zł.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że w dniu 30 grudnia 2005 r. powodowie zawarli z (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. (poprzednikiem prawnym pozwanego banku) umowę o kredyt hipoteczny nr (...), która to umowa została zawarta na warunkach przedstawionych przez bank, który to przed jej zawarciem nie przedstawił jej treści powodom. Podniesiono, iż skoro przedmiotem spornej umowy kredytowej był w istocie kredyt w złotych polskich, zatem należy uznać, że nie doszło do określenia w treści stosunku prawnego jego kwoty, bowiem umowa w dacie jej podpisania nie przewidywała kwoty, jaka miała zostać oddana powodom do dyspozycji w walucie, w jakiej został udzielony kredyt, tj. w złotych polskich. W ocenie strony powodowej tak skonstruowana umowa nie stanowi umowy kredytu i jest nieważna na podstawie art. 58 § 1 k.c. w całości, gdyż zawiera liczne odstępstwa od definicji legalnej zawartej w Prawie bankowym. Zwrócono uwagę, że kwota udzielonego powodom kredytu została im wypłacona w transzach, a z uwagi na stosowane przez bank mechanizmy przeliczeniowe oraz na okoliczność, iż bank każdego dnia publikował kilka tabel kursowych powodowie nie mieli nawet możliwości przewidzieć, jaka kwota zostanie im rzeczywiście wypłacona – nie mieli wiedzy ani o godzinie przeliczenia, ani o danych kursowych, nie znali nawet pory dnia, w której bank dokonał wypłaty. Zarzucono, że powodowie jako konsumenci byli każdorazowo zaskakiwani zmianą wartości tabel kursowych, czego nie mogli w żaden sposób przewidzieć i co było rażącym przejawem nierówności informacyjnej stron oraz w sposób zasadniczy niekorzystnie wpływało na ich sytuację jako konsumentów stawiając ich w rażąco niekorzystnym położeniu. Wskazano, iż mechanizm dokonywania przeliczeń zakłada pełną dowolność w kształtowaniu kursu, według którego ustalona została wypłacona powodom kwota, a następnie spłacane przez powodów raty kredytu, co należy uznać za sprzeczne z art. 353¹ k.c. Zdaniem strony powodowej bank takim swym postępowaniem naruszył zasadę walutowości wyrażoną w art. 358 § 1 k.c., a także zasady współzycia społecznego, bowiem doprowadził do nierówności stron stosunku prawnego m. in. z uwagi na brak rzetelnej informacji dotyczącej ryzyka kursowego po stronie kredytobiorców, arbitralność banku przy określaniu kursu CHF jako waloryzacyjnego

miernika wartości przy wypłacie i spłacie kredytu. W ocenie strony powodowej przedmiotowa umowa kredytowa jest bezwzględnie nieważna i nie ma możliwości zastąpienia występujących w niej niedozwolonych klauzul umownych innymi postanowieniami. Podniesiono, iż po stronie powodów istnieje interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. w ustaleniu nieważności spornej umowy, ponadto zasadne pozostaje zasądzenie na rzecz powodów od pozwanego wszystkich świadczonych przez powodów kwot pieniężnych w związku z wykonywaniem ww. umowy (pozew – k. 2-32, pismo procesowe z dnia 29.12.2017 r. – k. 272-273, pismo procesowe z dnia 07.08.2018 r. – k. 306-324v, pismo procesowe z dnia 24.08.2020 r. – k. 468-472v, pismo procesowe z dnia 12.07.2021 r. – k. 548-548v).

Pozwany Bank (...) S.A. z siedzibą w W. (a następnie jego następca prawny (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W.) w odpowiedzi na pozew i w kolejnych pismach procesowych konsekwentnie wnosił o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powodów na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu strona pozwana wskazała, iż zawarta przez strony umowa jest umową o kredyt hipoteczny, której przedmiotem jest zobowiązanie banku do udzielenia kredytu walutowego wyrażonego w CHF, co zostało wyraźnie wskazane w § 1 ust. 1 ww. umowy; w świetle tego postanowienia nie może budzić w ocenie strony pozwanej wątpliwości, że świadczenie kredytowe banku zostało w sposób jasny i zrozumiały określone w umowie i stanowi ono zobowiązanie banku do wypłaty kredytu w CHF, a nie w PLN. Zdaniem strony pozwanej twierdzenia strony powodowej, iż wysokość świadczenia banku nie została określona w umowie należy zatem uznać za nieprawidłowe i sprzeczne z treścią umowy, gdyż w stanie faktycznym rozpoznawanej sprawy mamy do czynienia z kredytem walutowym wyrażonym w CHF, a nie z kredytem denominowanym czy też indeksowanym ani złotowym. Potwierdzeniem walutowego charakteru kredytu wyrażonego w CHF jest konstrukcja pozostałych instytucji umownych, które także są wyrażone w CHF, w tym § 5 ust. 1 lit. a i § 6 ust. 2 umowy. W świetle powyższego, zdaniem strony pozwanej za nieprawdziwe należy uznać stanowisko powodów, którzy twierdzą, że umowa od początku uniemożliwiała im spłatę w CHF – twierdzenia te pozostają w oczywistej sprzeczności ze stanem faktycznym, ponieważ spłata kredytu w okresie od sierpnia 2009 r. do listopada 2017 r. następowała właśnie w CHF. Strona pozwana wskazała również, iż nie można zgodzić się z twierdzeniami strony powodowej o tym, że umowa wprowadziła obligatoryjny mechanizm waloryzacji. Podano, że wbrew twierdzeniom strony powodowej waluta CHF nie była miernikiem wartości świadczeń banku, tylko przedmiotem świadczeń stron przyjętych w umowie, a zatem nie można przyjąć, że dochodziło do waloryzacji wysokości rat kredytu na podstawie kursu CH, bowiem przedmiot świadczenia umowy został w sposób jasny i precyzyjny określony w CHF. W ocenie strony pozwanej przedmiotowa umowa kredytowa jest ważna i zgodna z powszechnie obowiązującym prawem, w tym z Kodeksem cywilnym, Prawem bankowym i Prawem dewizowym, oraz z zasadami współżycia społecznego, nie narusza także zasady walutowości. Podniesiono przy tym, iż powodowie wiedzieli, że bank udzielał także kredytów złotych, zaś zaciągnięcie przez nich kredytu walutowego było ich świadomą decyzją wynikającą z chęci poniesienia oszczędności, ponieważ na dzień zawarcia spornej umowy kredyty w CHF były bardziej korzystne dla kredytobiorców niż kredyty w PLN. Strona pozwana podniosła dodatkowo zarzut przedawnienia roszczeń powodów, wskazując na dwuletni termin przedawnienia wynikający z art. 731 k.c., a z ostrożności procesowej na trzyletni termin przedawnienia roszczenia o świadczenie okresowe wynikający z art. 118 k.c. (odpowieź na pozew – k. 145-180, pismo procesowe z dnia 30.03.2018 r. – k. 290-291, pismo procesowe z dnia 03.11.2020 r. – k. 479-483, pismo procesowe z dnia 09.07.2021 r. – k. 540-546).

W związku ze zmianą nazwy strony pozwanej postanowieniem z dnia 26 czerwca 2019 r. Sąd stwierdził, iż pozwanym w niniejszej sprawie jest (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. (postanowienie z dnia 26.06.2019 r. – k. 428).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 9 listopada 2005 r. M. C. i E. C. złożyli wniosek o udzielenie kredytu hipotecznego / budowlano-hipotecznego, w którym jako kwotę wnioskowaną o udzielenie wskazali 700.000,00 zł. We wniosku zakreślili jako walutę wnioskowanego kredytu „CHF” (d: wniosek kredytowy - k. 182-190).

W dniu 30 grudnia 2005 r. została zawarta umowa o kredyt hipoteczny nr (...) pomiędzy (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. (obecnie (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W.) a M. C. oraz E. C. (d: umowa kredytu – k. 52-54v, KRS pozwanego – k. 35-51, 109-141, 400-421v, zeznania powoda M. C. w charakterze strony – k. 302-303, 474-475, zeznania powódki E. C. w charakterze strony – k. 303-304, 475).

Bank udzielił powodom jako kredytobiorcom na ich wniospek długoterminowego kredytu budowlano-hipotecznego w wysokości 280.000,00 CHF, z przeznaczeniem na sfinansowanie kosztów zakupu działki budowlanej o numerze ewidencyjnym (...) o obszarze 1900 m² na rynku wtórnym, położonej we wsi K. – B., gminie K., oraz na sfinansowanie kosztów budowy domu jednorodzinnego na ww. nieruchomości, na okres 360 miesięcy licząc od daty pierwszego uruchomienia kredytu (§ 1 ust. 1-3 umowy).

Bank nie pobrał prowizji za udzielenie kredytu (§ 2 umowy).

Wypłata kredytu została dokonana w transzach, w złotych, w wysokości nie większej niż 700.000,00 zł, po spełnieniu warunków określonych odpowiednio w § 3 ust. 3, 4 i 5 umowy (§ 3 ust. 1 umowy, zaświadczenie – k. 63).

Kredyt był oprocentowany w skali rocznej według zmiennej stopy procentowej, odpowiadającej stopie bazowej LIBOR dla 6-miesięcznych depozytów w CHF powiększonej o stałą marżę w wysokości: a. 1,25 % w okresie karencji w spłacie kapitału; b. 1,00 % w okresie spłaty kredytu. Stopa bazowa z dnia 5 grudnia 2005 r. wynosiła 1,24167 %. Zmiana stopy bazowej nie miała stanowić zmiany warunków umowy i nie wymagała akceptacji kredytobiorców. Bank ustalał wysokość oprocentowania stosując postanowienia § 4 umowy oraz „Regulaminu udzielania kredytu hipotecznego dla klientów indywidualnych w (...) Bank (...) S.A.” (§ 4 umowy).

Prawne zabezpieczenia spłaty kredytu stanowiły m. in. hipoteka zwykła w kwocie 280.000,00 CHF na zabezpieczenie wierzytelności z tytułu kredytu i hipoteka kaucyjna do kwoty 20.932,80 CHF jako zabezpieczenie odsetek i innych kosztów ustanowiona na prawie własności do kredytowanej nieruchomości, na rzecz banku, wpisana do nowoutworzonej księgi wieczystej, a także cesja na rzecz banku praw z umowy ubezpieczenia kredytowanej nieruchomości od ognia i innych zdarzeń losowych, przy czym kwota ubezpieczenia nie mogła być niższa niż kwota udzielonego kredytu (§ 5 ust. 1 umowy).

Spłata kapitału kredytu miała nastąpić w 335 rosnących ratach miesięcznych. Kredytobiorcy zobowiązani byli do spłaty należności związanych z udzielonym kredytem na prowadzone przez bank konto kredytobiorców o numerze wskazanym w umowie kredytu w CHF (§ 6 ust. 1-2 umowy).

W § 8 umowy znalazło się oświadczenie kredytobiorców, zgodnie z którym w zakresie należności wynikających z niniejszej umowy poddali się oni na rzecz banku egzekucji w trybie art. 97 Prawa bankowego; zgodnie z tym oświadczeniem bank mógł wystawić bankowy tytuł egzekucyjny do kwoty w wysokości 420.000,00 CHF i wystąpić o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu do dnia 31 grudnia 2040 r.

Na wypadek nadzwyczajnej zmiany sytuacji społeczno-politycznej, względnie ekonomicznej Szwajcarii, mającej istotny wpływ na ocenę ryzyka związanego z walutą CHF, bank zastrzegł możliwość zmiany waluty na PLN lub inną walutę wymienną, w której udziela kredytowania zgodnie z aktualną ofertą (§ 11 ust. 1 umowy).

Zgodnie z § 12 ust. 3 umowy, w sprawach nieuregulowanych w umowie miały mieć zastosowanie postanowienia „Regulaminu udzielania kredytu hipotecznego dla klientów indywidualnych w (...) Bank (...) S.A.” (zwanego dalej „regulaminem” – k. 58-61v), którego znajomość kredytobiorcy potwierdzili podpisem na umowie kredytowej, oraz oświadczyli, że wyrażają zgodę na włączenie postanowień w nim zawartych do treści ww. umowy.

Zgodnie z § 11 ust. 3 regulaminu, w przypadku zmiany waluty kredytu ze złotych na walutę obcą, kapitał pozostały do spłaty zostaje przeliczony po kursie kupna waluty w banku z dnia zmiany waluty kredytu.

Zgodnie z § 11 ust. 4 regulaminu, w przypadku zmiany waluty kredytu z waluty obcej na złote, kapitał pozostały do spłaty zostaje przeliczony po kursie sprzedaży walut w banku z dnia zmiany waluty kredytu.

Zgodnie z § 11 ust. 5 regulaminu, zmiana waluty kredytu odbywa się na pisemny wniosek kredytobiorcy i wymaga sporządzenia aneksu do umowy kredytowej.

Zgodnie z § 19 ust. 4 regulaminu, wypłata kredytu w walucie obcej następuje przy zastosowaniu kursu zakupu walut w banku z dnia wypłaty kredytu.

Zgodnie z § 21 ust. 3 regulaminu, w przypadku kredytów w walutach obcych raty spłat przeliczane są na złote według ostatniej tabeli kursów ogłoszonej przez bank w dniu jej wymagalności przy zastosowaniu kursu sprzedaży walut.

W § 23 regulaminu przewidziano, iż kredytobiorca zobowiązany jest do otwarcia konta (jeżeli nie posiada) oraz do zasilania tego konta wpływami zabezpieczającymi miesięczną spłatę raty i odsetek oraz innych należności wynikających z umowy kredytu: 1) w przypadku kredytu złotowego konto to zostanie wskazane w umowie kredytowej; 2) w przypadku kredytu w walucie obcej kredytobiorca otwiera rachunek walutowy w walucie udzielonego kredytu i wskazuje go w umowie kredytowej. Kredytobiorca upoważnia bank do pobierania ze wszelkich środków kredytobiorcy w banku oraz bieżącego rachunku firmowego kredytobiorcy kwot należnych bankowi z tytułu umowy o kredyt, gdyby kwoty te nie zostały spłacone w terminie, o którym mowa w § 21 regulaminu.

Stosownie do zapisów zawartych w § 6 ust. 1 umowy kredytowej i § 23 ust. 2 pkt 2 regulaminu powodowie otworzyli w pozwanym banku walutowy rachunek bankowy prowadzony w walucie obcej CHF i w okresie od sierpnia 2009 r. do listopada 2017 r. zasilali ten rachunek bankowy wpłatami własnymi lub przelewami bezpośrednio w walucie obcej CHF. Natomiast w miesiącach, w których powodowie nie zasilili konta prowadzonego w CHF środkami zapewniającymi spłatę rat kredytu, raty zostały pobrane z rachunku bankowego prowadzonego w PLN, po przeliczeniu na złote stosownie do treści § 12 regulaminu; pobranie rat kredytu z rachunku prowadzonego w PLN miało miejsce w okresie od marca 2008 r. do lipca 2009 r. z uwagi na niezapewnienie przez powodów wpływów środków na rachunek prowadzony w CHF (d: zaświadczenie – k. 63v-67v, 91-95v, historia rachunku bankowego – k. 197-230, 234-265, pismo banku z dnia 17.10.2007 r. – k. 232).

W dniu 23 września 2008 r. strony zawarły aneks nr (...) do przedmiotowej umowy kredytu, na podstawie którego dokonano podwyższenia kwoty kredytu o 104.937,29 CHF do kwoty 380.931,32 CHF (d: aneks nr (...) z dnia 23.09.2008 r. – k. 55-56).

W dniu 1 kwietnia 2009 r. strony zawarły aneks nr (...) do przedmiotowej umowy kredytu, na mocy którego wydłużono okres kredytowania do 480 miesięcy (d: aneks nr (...) z dnia 01.04.2009 r. – k. 57-57v).

Pismem z dnia 18 września 2017 r. powodowie złożyli reklamację do pozwanego banku, kwestionując stosowanie przez pozwanego banku niedozwolonych klauzul umownych, nieuprawnionego zawyżania oprocentowania kredytu, nieuprawnionego pobierania przez ww. bank składek na ubezpieczenie niskiego wkładu kredytu w (...) S.A., składek na ubezpieczenie spłaty kredytu w (...) S.A. oraz do zwiększenia zabezpieczeń, w szczególności odnośnie podwyższenia marży kredytu (d: reklamacja z dnia 18.09.2017 r. – k. 79-82v).

W odpowiedzi na reklamację strony powodowej bank w piśmie z dnia 18 października 2017 r. odmówił uznania reklamacji strony powodowej oraz ustosunkował się do zarzutów reklamacji, wskazując, że sporna umowa kredytowa jest ważna i zgodna z prawem (d: odpowiedź banku z dnia 18.10.2017 r. – k. 83-86v).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów, które nie były kwestionowane przez strony, częściowo na podstawie zeznań powodów w charakterze strony. Sąd nie dał wiary twierdzeniom powodów, iż nie otrzymali oni Regulaminu do umowy o kredyt hipoteczny, gdyż przeciwny wniosek wynika z dokumentów, a w nich zawartych oświadczeń powodów, że takowy Regulamin otrzymali i z nim się zapoznali.

Dowód z opinii biegłego (k. 353-384, 442-447), z uwagi na przyjęte powody rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, okazał się ostatecznie nieprzydatny dla poczynienia ustaleń faktycznych w tej sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie, wobec czego podlegało oddaleniu w całości.

W ocenie Sądu zarówno roszczenie główne strony powodowej o ustalenie nieważności spornej umowy kredytowej i związane z tym roszczenie o zasądzenie od pozwanego banku wpłaconych przez powodów kwot wobec nieważności umowy kredytu hipotecznego, jak i roszczenie ewentualne, nie mogły zostać uwzględnione, a to z następujących powodów.

Odnosząc się do zarzutu nieważności przedmiotowej umowy kredytowej stwierdzić należy, że w ocenie Sądu twierdzenia strony powodowej w tym zakresie nie zasługiwały na uwzględnienie.

Na wstępie wskazania wymaga, że zgodnie z art. 353¹ k.c., strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Przepisem kompatybilnym z zakreślonymi w art. 353¹ k.c. granicami swobody umów jest art. 58 § 1 k.c. określający skutki przekroczenia przez strony umowy dopuszczalnej swobody kontraktowej. W myśl art. 58 § 1 k.c., czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Zgodnie z § 2 ww. artykułu, nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. W myśl § 3 natomiast, jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana. Tym samym, stwierdzić należy, iż norma prawna wprowadzona artykułem 353¹ k.c. należy do kategorii *iuris cogentis*, z czym wiąże się powstanie sankcji nieważności na podstawie art. 58 k.c. w razie naruszenia któregośkolwiek z wymienionych w nim kryteriów swobody kontraktowej.

Wskazania wymaga to, że strona powodowa upatrywała podstaw do stwierdzenia nieważności spornej umowy o kredyt hipoteczny przede wszystkim w występującej w jej ocenie sprzeczności postanowień tej umowy z prawem, tj. art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe. Zdaniem strony powodowej, regulacja zawarta w art. 69 ust. 1 Prawa bankowego określająca elementy konstrukcyjne umowy kredytu skutkuje niemożliwością wprowadzenia do umowy zapisów wyrażających kwotę udzielanego kredytu w walucie obcej – CHF, a wypłatę kwoty kredytu w walucie PLN, co w istocie powoduje, że mamy do czynienia z umową zawartą w złotych polskich, która przewiduje indeksację do waluty obcej, jaką jest CHF. Konsekwencją natomiast zastosowania mechanizmu indeksacji w spornej umowie kredytowej jest nieuprawnione wzbogacenie się pozwanego banku względem powodów.

W ocenie Sądu, powyższe stanowisko strony powodowej nie zasługuje na aprobatę.

Po pierwsze wskazać należy, iż art. 69 ust. 1 ustawy Prawo bankowe w brzmieniu obowiązującym w dacie zawarcia przedmiotowej umowy kredytowej stanowił, iż przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Natomiast w myśl art. 69 ust. 2 ustawy Prawo bankowe, umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności:

- 1) strony umowy,
- 2) kwotę i walutę kredytu,

- 3) cel, na który kredyt został udzielony,
- 4) zasady i termin spłaty kredytu,
- 5) wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany,
- 6) sposób zabezpieczenia spłaty kredytu,
- 7) zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu,
- 8) terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych,
- 9) wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje,
- 10) warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy.

Analiza przedmiotowej umowy o kredyt hipoteczny z dnia 30 grudnia 2005 r. pozwala przyjąć, iż zawiera ona wszystkie niezbędne elementy wyrażone w treści powołanego wyżej przepisu. Świadczenie kredytowe zostało w sposób jasny i zrozumiały określone w umowie. Bank zobowiązał się do udzielenia kredytu w walucie obcej – CHF, a nie w PLN. Została w umowie ustalona przez strony kwota i waluta kredytu wyrażona w CHF. Trzeba zatem przyjąć, że przedmiotem umowy jest kredyt walutowy wyrażony w CHF. O charakterze walutowym tego kredytu świadczą także inne postanowienia umowy. Strony w umowie ustaliły, iż hipoteka zwykła i hipoteka kaucyjna będą wyrażone w kwotach CHF. Ponadto powodowie złożyli oświadczenie, na mocy którego poddali się egzekucji na rzecz banku, upoważniając go do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego do kwoty wyrażonej w walucie CHF.

Zasadnicze znaczenie dla ustalenia walutowego charakteru udzielonego kredytu ma postanowienie zawarte w § 6 ust. 2 umowy, które obliguje powodów do spłaty kredytu na wskazany w tym postanowieniu rachunek, który jest rachunkiem w CHF i jest zasilany wyłącznie środkami w tej walucie.

Należy podkreślić, iż postanowienie zawarte w § 3 ust. 1 umowy, zgodnie z którym uruchomienie kredytu nastąpi w transzach, w złotych, jednak w kwocie nie większej niż 700.000,00 zł, nie wpływa na walutowy charakter kredytu. Jest to postanowienie techniczne dotyczące samej wypłaty kwoty kredytu. To powodowie jako kredytobiorcy składając dyspozycję wypłaty środków z umowy kredytowej wskazywali walutę tej wypłaty; wnieśli oni o wypłatę kwoty w PLN. Możliwość wyboru waluty przewidywały postanowienia § 11 ust. 1 i 2 Regulaminu, które stanowiły, iż kredyt przyznawany jest w złotych lub w walucie obcej, a kredytobiorca może wnioskować o wielokrotną zmianę waluty kredytu w każdym momencie okresu kredytowania.

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie mamy do czynienia z kredytem hipotecznym walutowym, bowiem bank zobowiązał się udzielić powodom kredytu w kwocie wyrażonej w CHF, a powodowie zobowiązali się do spłaty tego kredytu w ratach kapitałowo-odsetkowych także wyrażonych w CHF. Tylko od powodów zależało, czy będą wpłacali kwoty rat w walucie CHF na rachunek walutowy wskazany w umowie czy też, w przypadku braku środków na rachunku walutowym, bank zgodnie z umową będzie pobierał środki z ich rachunku złotowego i dokonywał przewalutowania na zasadach określonych w Regulaminie. Powodowie byli świadomi ryzyka, jakie wiązało się ze zmianami kursowymi i wiedzieli, że najkorzystniejszym sposobem spłaty kredytu było zagwarantowanie środków w CHF na otwartym dla nich przez bank specjalnym koncie walutowym. W takiej sytuacji powodowie sami kupowali środki w walucie CHF w kantorze po cenie, którą uznali za najbardziej korzystną. Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego, powodowie stosownie do zapisów zawartych w § 6 ust. 1 umowy kredytowej i § 23 ust. 2 pkt 2 regulaminu otworzyli w pozwanym banku walutowy rachunek bankowy prowadzony w walucie obcej CHF i w okresie od sierpnia 2009 r. do listopada 2017 r. zasilali ten rachunek bankowy właśnie wpłatami własnymi lub przelewami bezpośrednio w walucie obcej CHF.

Należy podkreślić, że kwestia dopuszczalności zawierania umów kredytowych indeksowanych do waluty obcej nie budzi wątpliwości, a to wobec stanowiska zajętego w tej kwestii przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 stycznia 2016 r., sygn. I CSK 1049/14 (M. Pr. Bank. 2017/2/16-24). W wyroku tym, Sąd Najwyższy jednoznacznie wskazał,

iz: „Umowa kredytu bankowego jest umową nazwaną (art. 69 Pr. bank.). (...) Jej elementów konstrukcyjnych należy poszukiwać w art. 69 ust. 1 Pr. bank., zgodnie z którym bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej i zwrotu wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty. Oznacza to, że - używając syntetycznej formuły - bank zobowiązuje się do wydania określonej sumy pieniężnej, a kredytobiorca do zwrotu wykorzystanej sumy kredytu i zapłacenia odsetek kapitałowych. Zawarta przez strony umowa kredytu hipotecznego stanowi - jak określił ją pozwany Bank - "umowę kredytu indeksowanego". Bank wydaje kredytobiorcy określoną sumę kredytową w złotych, przy czym jej wysokość jest określana (indeksowana) według kursu danej waluty (np. euro) w dniu wydania (indeksowanie do waluty obcej po cenie kupna). Ustalenie takie następuje też w celu określenia wysokości rat kredytowych, do których kredytobiorca będzie zobowiązany w okresie trwania stosunku kredytowego. W dniu płatności konkretnych rat taka rata jest przeliczana zgodnie z umową na złote stosownie do kursu danej waluty, tj. po kursie jej sprzedaży kontrahentowi banku. Tak ujęta umowa kredytu indeksowanego mieści się w konstrukcji ogólnej umowy kredytu bankowego i stanowi jej możliwy wariant (art. 353¹ k.c. w związku z art. 69 Prawa bankowego). Nie ma zatem podstaw do twierdzenia (...) że w obrocie prawnym doszło do wykształcenia się jakiegoś odrębnego, oryginalnego typu umowy bankowej, powiązanej w sposób szczególny z kursem złotego do walut obcych w chwili wydania i zwrotu sumy kredytowej i tym samym zakładającej szczególny sposób określania wysokości zadłużenia kredytobiorcy w stosunku kredytowym. W zakresie umowy kredytu indeksowanego także dochodzi do wydania sumy kredytu kredytobiorcy i zwrotu wykorzystanej sumy kredytu z reguły w ratach kredytowych w dłuższych odcinku czasowym. Dla kredytobiorcy istotne znaczenie ma z reguły wysokość rat spłacanych w poszczególnych okresach ich spłat. Kredytobiorca zwraca kredytodawcy wykorzystaną sumę kredytu, przy czym w związku z kursem waluty obcej suma ta może być wyższa odpowiednio do relacji do waluty obcej, gdyż suma wykorzystana w dniu wykonywania umowy kredytu hipotecznego może mieć inną wartość rynkową w wyniku indeksacji walutowej. Innymi słowy, kredytobiorca może być zobowiązany do zwrotu bankowi sumy pierwotnie wykorzystanego kredytu, ale taka wykorzystana suma - w całości lub części - może mieć inną (wyższą) wartość rynkową w okresie spłaty kredytu.”

Sąd Okręgowy w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę, w pełni podziela zaprezentowane powyżej stanowisko Sądu Najwyższego. Należy zatem opowiedzieć się za dopuszczalnością zawarcia przez umowy o kredyt indeksowany do waluty franka szwajcarskiego. Za stanowiskiem takim przemawia również wprowadzona ustawą z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2011 r., nr 165, poz. 984) nowelizacja ustawy Prawo bankowe. Nowelizacją tą, w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.) wprowadzono m.in. następujące zmiany: w art. 69 ust. 2 po pkt 4 dodano pkt 4a w brzmieniu: „4a) w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, szczegółowe zasady określania sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego w szczególności wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo-odsetkowych oraz zasad przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu,” zaś w art. 69 po ust. 2 dodano ust. 3 w brzmieniu: „3. W przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, kredytobiorca może dokonywać spłaty rat kapitałowo-odsetkowych oraz dokonać przedterminowej spłaty pełnej lub częściowej kwoty kredytu bezpośrednio w tej walucie. W tym przypadku w umowie o kredyt określa się także zasady otwarcia i prowadzenia rachunku służącego do gromadzenia środków przeznaczonych na spłatę kredytu oraz zasady dokonywania spłaty za pośrednictwem tego rachunku.”. Co istotne, w wyroku z dnia 19 marca 2015 r., sygn. IV CSK 362/14 (LEX nr 1663827) Sąd Najwyższy wskazał, że: „Idea dokonania nowelizacji prawa bankowego ustawą z dnia 29 lipca 2011 r. było utrzymanie funkcjonujących na rynku kredytów denominowanych według nowych zasad. Do Prawa bankowego został wprowadzony m. in. art. 69 ust. 2 pkt 4a, zgodnie z którym umowa kredytu powinna określać w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, szczegółowe zasady określania sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego w szczególności wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo-odsetkowych oraz zasad przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu. W myśl art. 4 noweli w przypadku kredytów lub pożyczek pieniężnych zaciągniętych przez kredytobiorcę lub pożyczkobiorcę przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy (co nastąpiło w dniu 26 sierpnia 2011 r.) ma zastosowanie art. 69 ust. 2 pkt 4a oraz art. 75b Prawa bankowego, w stosunku do tych kredytów lub pożyczek pieniężnych, które nie zostały całkowicie spłacone - do tej części kredytu lub pożyczki, która pozostała do spłacenia. W tym zakresie bank dokonuje bezpłatnie stosownej zmiany umowy

kredytowej lub umowy pożyczki.” Z powyższego wynika jednoznacznie, iż na podstawie ww. nowelizacji, w przypadku umów kredytowych zawartych przed datą jej wejścia w życie, w zakresie niespłaconej części kredytu, bank dokonuje stosownej zmiany zapisów umownych. Tym samym brak jest podstaw do stwierdzenia, aby wprowadzona nowelizacja, a tym samym wyrażona wprost legalna możliwość zawierania umów kredytowych indeksowanych, nie obejmowała umów zawartych przed wejściem w życie ww. nowelizacji.

Mając na uwadze powyższe, w ocenie Sądu, nawet gdyby przyjąć, iż niniejsza umowa o kredyt hipoteczny zawierała w sobie klauzulę indeksacyjną, wbrew stanowisku strony powodowej, należałoby uznać ją za zgodną z prawem (art. 69 Prawa bankowego), a tym samym nienaruszającą zasady swobody zawierania umów. Należy podkreślić, iż umowa o kredyt hipoteczny z dnia 30 grudnia 2005 r. zawiera postanowienia przedmiotowo istotne, wskazane w przytoczonym już powyżej art. 69 ust. 1 Prawa bankowego.

Mając na uwadze powyższe rozważania, w ocenie Sądu w okolicznościach niniejszej sprawy nie zachodzą podstawy do uznania, aby przedmiotowa umowa kredytowa została zawarta z naruszeniem swobody kontraktowej (w tym w szczególności z przepisami prawa, w tym art. 69 Prawa bankowego), co prowadziłoby do jej bezwzględnej nieważności na podstawie art. 58 § 1 k.c.

Odnosząc się do roszczenia o zapłatę z tytułu zwrotu kwot nadpłaconych przez powodów na skutek zastosowania przez pozwanego niedozwolonych postanowień umownych i praktyk dotyczących kursu walutowego, wskazać należy, iż dla rozstrzygnięcia zasadności tego roszczenia w pierwszej kolejności zbadania wymagało to, czy postanowienia zawarte przez pozwanego w umowie kredytowej z dnia 30 grudnia 2005 r. uznać należy za postanowienia niedozwolone w myśl art. 385¹ k.c. Powodowie wskazali na abuzywność postanowień zawartych w § 3 ust. 1 lit. a oraz § 5 ust. 2 lit. b umowy i § 11 ust. 3, § 19 ust. 4 oraz § 21 ust. 3 regulaminu.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c., postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie (§ 2). Co istotne, w myśl § 3 ww. artykułu, niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta.

W tym miejscu w pierwszej kolejności zważyć należy na to, że zdaniem Sądu błędne jest stanowisko strony powodowej co do tego, że kredyt udzielony im przez pozwanego na podstawie spornej umowy kredytowej jest kredytem indeksowanym (denominowanym, waloryzowanym) do waluty obcej (franka szwajcarskiego). W ocenie Sądu, zapisy przedmiotowej umowy jednoznacznie wskazują bowiem na to, że kredyt udzielony powodom jest kredytem walutowym (a więc kredytem udzielonym we frankach szwajcarskich – CHF). Zważyć bowiem należy, iż zgodnie z § 1 ust. 1 umowy, kwota udzielonego kredytu wynosiła kwotę 280.000,00 CHF. Jednocześnie, powodowie zobowiązali się do spłacania kredytu również we frankach szwajcarskich (§ 6 ust. 2 umowy, zgodnie z którym kredytobiorcy zobowiązali się do spłaty należności związanych z udzielonym kredytem na prowadzone dla nich przez bank konto walutowe w CHF, zasilane wyłącznie środkami w walucie, w której jest prowadzone, tj. CHF). Kredytobiorcy zobowiązali się ponadto do zapewniania na ww. rachunku wystarczającej kwoty środków do pokrycia wymagalnych należności banku z tytułu kredytu. Wynika z tego zatem jednoznacznie, że powodowie zaciągnęli kredyt w CHF i zobowiązali się do spłaty kredytu właśnie w takiej walucie, tj. w walucie obcej CHF.

Co także istotne, oprocentowanie kredytu, zgodnie z § 4 ust. 1 umowy, oparte zostało na stopie bazowej LIBOR, która stanowi podstawę wyznaczania oprocentowania kredytów walutowych. Nadto, jako zabezpieczenie udzielonego kredytu w myśl § 5 ust. 1 umowy ustanowione zostały m. in. hipoteki, których kwota również została określona we frankach szwajcarskich.

Na uwagę zasługuje również to, że jak wynika z zeznań powodów, byli oni w pełni świadomi faktu zawarcia umowy kredytu walutowego i świadomie zgodzili się na możliwe konsekwencje związane z tego rodzaju kredytem, czyli kredytem walutowym. Powodowie mieli możliwość zaciągnięcia kredytu złotowego, jednak zdecydowali się na kredyt walutowy. Powodowie uznali, że korzyści z zawarcia umowy o kredyt hipoteczny w walucie CHF są dla nich bardziej znaczące niż ryzyko kursowe. W momencie zawierania umowy powodowie określili przedmiotową umowę jako dobrą. Zawierając umowę byli świadomi tego, że kurs franka może ulec zmianie. Zdecydowali się na zawarcie umowy kredytowej z pozwanym bankiem, ponieważ korzystniejsze oprocentowanie w stosunku do kredytu złotowego powodowało niższą ratę kapitałowo-odsetkową niż w przypadku zawarcia klasycznej umowy o kredyt hipoteczny w PLN.

Wskazania wymaga to, że jak już podano powyżej, zgodnie z § 6 ust. 2 umowy, powodowie zobowiązani byli do dokonywania spłaty kredytu we franku szwajcarskim. W tym celu zobowiązani byli do zapewnienia istnienia środków przeznaczonych na ten cel na walutowym rachunku prowadzonym we frankach szwajcarskich. W przypadku braku środków zgromadzonych na rachunku frankowym, powodowie upoważnili bank do pobierania na spłatę ich zobowiązań środków zgromadzonych na innym rachunku, tj. rachunku złotówkowym. W przypadku gdy rachunek ten prowadzony jest w innej walucie niż waluta wymagalnych należności, obciążenie następować miało natomiast po przewalutowaniu (§ 23 ust. 2 pkt 2 regulaminu). Jak wynika zresztą z ustaleń faktycznych tej sprawy, zdecydowanie większą część rat powodowie spłacali w walucie CHF, a nieznaczna tylko część należności była pobierana przez bank z rachunku złotówkowego powodów. Z załączonych do akt niniejszej sprawy wyciągów z rachunków bankowych powodów wynika, że powodowie od początku wiedzieli, że mogą spłacać raty w CHF, bowiem pierwszą ratę kapitałowo-odsetkową, w sierpniu 2009 r., wpłacili w walucie CHF i kolejne raty aż do listopada 2017 r. były uiszczane przez powodów w walucie CHF. Natomiast w miesiącach, w których powodowie nie zasilili konta prowadzonego w CHF środkami zapewniającymi spłatę rat kredytu, raty zostały pobrane z rachunku bankowego prowadzonego w PLN, po przeliczeniu na złote stosownie do treści § 12 regulaminu; pobranie rat kredytu z rachunku prowadzonego w PLN miało miejsce w okresie od marca 2008 r. do lipca 2009 r. z uwagi na niezapewnienie przez powodów wpływów środków na rachunek prowadzony w CHF. Zważyć przy tym należy, że powodowie otrzymali harmonogram spłat rat kredytowych, w związku z czym byli świadomi tego, jaką kwotę i w jakim terminie mają zapewnić na rachunku prowadzonym we frankach szwajcarskich, w celu zapewnienia bieżącej spłaty kredytu.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, w ocenie Sądu stwierdzić należy, iż przy zawieraniu przedmiotowej umowy powodowie mieli pełną świadomość treści zawieranej umowy, jej postanowień i związanych z nimi konsekwencji. W ocenie Sądu nie zasługują zatem na uwagę twierdzenia powodów, iż postanowienia umowy kredytu wskazujące na jego walutowy charakter były pozorne. Zdaniem Sądu postanowienia przedmiotowej umowy kredytowej odpowiadały charakterowi tej umowy, tj. umowy kredytu walutowego.

Sąd podziela przy tym także stanowisko strony pozwanej, iż na walutowy charakter kredytu nie wpływa sposób wypłaty kredytu określony w § 3 ust. 1 umowy, a więc to, że uruchomienie kredytu nastąpić miało w transzach, w złotych polskich. Faktem jest, iż wypłata kwoty kredytu wypłacona została w walucie złotych polskich, jednak zważyć należy na to, że sposób takiej wypłaty wynikał z dyspozycji złożonej przez powodów w dyspozycji uruchomienia kredytu. Niewątpliwie, dokonanie wypłaty w złotych polskich było również korzystniejsze dla powodów ze względów praktycznych.

Zdaniem Sądu, postanowienia wskazywane przez stronę powodową nie stanowią niedozwolonych postanowień umownych. Mając na uwadze całokształt okoliczności danej sprawy, zdaniem Sądu nie sposób uznać, aby postanowienia te kształtowały prawa oraz obowiązki powodów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami albo aby rażąco naruszały interesy powodów. Sąd podziela bowiem stanowisko strony pozwanej co do tego, że powodowie mieli pełną świadomość zasad, na jakich udzielany był im przedmiotowy kredyt, dobrowolnie i świadomie złożyli dyspozycję wypłaty kwoty kredytu w złotych polskich, a co więcej powodowie w pewnym okresie czasu, tj. w okresie od marca 2008 r. do lipca 2009 r., świadomie nie realizowali postanowień umowy w przedmiocie dokonywania spłat kredytu we frankach szwajcarskich, pozostawiając bankowi ściąganie należności z ich rachunku złotówkowego i

dokonywania przewalutowania według kursów banku. Zdaniem Sądu, dokonując w niniejszej sprawie incydentalnej kontroli postanowień umownych i mając tym samym na uwadze przede wszystkim okoliczności sprawy niniejszej, niezasadne jest stwierdzenie, jakoby postanowienia te rażąco naruszały uzasadniony interes powodów.

Odnosząc się do kwestii przewalutowania dokonywanego przez bank, ponownie należy zważyć, iż dokonywanie przewalutowania kwot pobieranych przez bank z rachunku złotówkowego powodów na spłatę ich zobowiązań kredytowych wynikało wyłącznie z faktu niewykonywania umowy kredytowej przez powodów w sposób należyty. Powodowie zobowiązani do spłaty rat kredytowych we franku szwajcarskim, dobrowolnie i świadomie odstąpili od tego w ww. okresie, decydując się na dokonywanie wpłat na rachunek złotówkowy i wyrażając w ten sposób zgodę na przewalutowanie tych środków przez bank według kursu bankowego. Nie ulega wątpliwości to, że powodowie mieli pełną swobodę i możliwość dokonania wymiany waluty samodzielnie, pozyskując ją z innego źródła, a następnie dokonania wpłaty tak uzyskanej kwoty w CHF na swój bankowy rachunek prowadzony w walucie CHF. Powodowie zrezygnowali jednak z takiej możliwości, zgadzając się na dokonanie przez bank samodzielnego przewalutowania. Przypomnienia wymaga w tym miejscu, iż w § 23 regulaminu przewidziano, iż kredytobiorca zobowiązany jest do otwarcia konta (jeżeli nie posiada) oraz do zasilania tego konta wpływami zabezpieczającymi miesięczną spłatę raty i odsetek oraz innych należności wynikających z umowy kredytu: 1) w przypadku kredytu złotowego konto to zostanie wskazane w umowie kredytowej; 2) w przypadku kredytu w walucie obcej kredytobiorca otwiera rachunek walutowy w walucie udzielonego kredytu i wskazuje go w umowie kredytowej. Kredytobiorca upoważnia bank do pobierania ze wszelkich środków kredytobiorcy w banku oraz bieżącego rachunku firmowego kredytobiorcy kwot należnych bankowi z tytułu umowy o kredyt, gdyby kwoty te nie zostały spłacone w terminie, o którym mowa w § 21 regulaminu. Jednocześnie zważenia wymaga to, że bank co prawda dokonywał przewalutowania przy zastosowaniu własnego kursu waluty CHF. Faktem jest też, że powodowie nie znali dokładnej tabeli kursów obowiązujących w banku. Niemniej jednak bank dokonywał wspomnianego przewalutowania po obowiązujących u niego kursach walut, dostępnych w jednostkach ww. banku, na stronie internetowej, w Centrum telefonicznym lub udostępnione przez ten bank w inny sposób.

W ocenie Sądu niezasadne jest twierdzenie strony powodowej, jakoby Regulamin, który stanowił integralną część umowy, nie został przez powodów zaakceptowany. Takie oświadczenie pozostaje bowiem w sprzeczności z postanowieniem zawartym w umowie, zgodnie z którym powodowie oświadczyli, że otrzymali i zapoznali się oraz zaakceptowali warunki „Regulaminu udzielania kredytu hipotecznego dla klientów indywidualnych w (...) Bank (...) S.A.”, a także potwierdzili dotyczące ich zobowiązania, oświadczenia i zapewnienia w nim zawarte. W tej sytuacji należy uznać, iż ww. regulamin był wiążący dla powodów, jako że stanowił integralną część umowy, którą powodowie zaakceptowali podpisując ją.

Niezasadne jest także powoływanie się przez powodów na argumentację odnoszącą się do różnic kursu przy wypłacie i spłacie kredytu. Kurs przy wypłacie kwoty kredytu nie ma żadnego znaczenia w niniejszej sprawie, z tego względu, że powodowie dochodzą zwrotu nadpłaconych kwot związanych z dokonywanymi spłatami rat kredytu. Zatem zastosowany przy wypłacie kredytu kurs nie ma znaczenia w kontekście wysokości rat kredytu, które zostały już spłacone. Należy zauważyć, iż pozwany bank stosował kurs kupna waluty do wypłaty kredytu, a kurs sprzedaży do ustalenia wysokości rat. Różnicę pomiędzy kursem kupna a kursem sprzedaży waluty stanowi tzw. spread walutowy. Jest to wynagrodzenie banku należne w ramach rozliczenia transakcji walutowych. W niniejszej sprawie powodowie zobowiązani byli do spłaty rat kapitałowo-odsetkowych w CHF na rachunek walutowy prowadzony tylko w tej walucie. Oznacza to, że gdyby powodowie przez cały okres kredytowania spłacali raty w ten sposób, postanowienia umowy i regulaminu dotyczące sytuacji, w której możliwe było przewalutowanie, w ogóle nie dotyczyłyby powodów. Regulamin bowiem znajdował zastosowanie dopiero wówczas, gdy powodowie nie zasilili rachunku walutowego przewidzianego do spłaty kredytu, tylko świadomie zdecydowali się spłatę kredytu z rachunku w PLN z przewalutowaniem na zasadach stosowanych przez bank. Zatem nawet gdyby przyjąć, iż co do zasady postanowienia kwestionowane przez stronę powodową mogłyby być uznane za abuzywne, to jednak nie w okolicznościach niniejszej sprawy. Podkreślenia wymaga fakt, iż w przedmiotowej sprawie nie mamy do czynienia z waloryzacją kredytu kursem CHF, lecz z umową o kredyt hipoteczny, w której przedmiot umowy został jasno i precyzyjnie określony w walucie CHF. Jeżeli zatem

postanowienia umowy i regulaminu, o których mowa wyżej, miały zastosowanie w ramach realizacji spornej umowy kredytowej, to tylko dlatego, że taka była wola powodów. Nawet, gdyby okazało się, że spłacanie przez powodów kredytu w PLN było dla nich niekorzystne ze względu na różnice kursowe, które stanowiły wynagrodzenie banku, to i tak nie można byłoby uznać, iż postanowienia te rażąco naruszają interes powodów jako konsumentów w kontekście przepisu art. 385¹ § 1 k.c. W szczególności o abuzywności postanowienia umownego mówimy wówczas, gdy konsument nie ma żadnego wpływu na treść postanowień umownych, które go bezwzględnie dotyczą. Oznacza to, że nie może pominąć postanowienia umownego podczas całego okresu realizacji umowy kredytowej. W niniejszej sprawie taka sytuacja nie zachodziła. Powodowie bowiem podczas całego okresu kredytowania mogli uniknąć stosowania przez bank tych postanowień umowy oraz regulaminu, które w niniejszym postępowaniu uznają za abuzywne.

W ocenie Sądu niezasadny jest także zarzut strony powodowej, iż przedmiotowa umowa kredytowa narusza zasadę walutowości wyrażoną w przepisie art. 358 k.c. Zgodnie z treścią tego przepisu w brzmieniu obowiązującym w dniu zawarcia spornej umowy tj. 30 grudnia 2005 r., z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, zobowiązania pieniężne na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej mogą być wyrażane tylko w pieniądzu polskim. Z przepisu tego wynika, że przewiduje on wyjątki od zasady, co oznacza, że wyrażenie zobowiązań pieniężnych w walucie obcej jest możliwe, o ile przewidują to przepisy szczególne. Należy zgodzić się ze stanowiskiem strony pozwanej, iż takim szczególnym przepisem jest art. 69 ust. 2 pkt 2 Prawa bankowego, określający konieczne elementy, które powinna zawierać umowa kredytu. Między innymi umowa kredytu powinna zawierać kwotę i walutę kredytu. Oznacza to, że ustawodawca dopuścił możliwość zawierania umowy kredytowej w innej walucie niż PLN, w przeciwnym razie zapis nakazujący określenie waluty kredytu byłby zbędny. Nie ma wątpliwości, iż przepis art. 69 ust 2 Prawa bankowego jest przepisem szczególnym w stosunku do art. 358 k.c., który jest przepisem ogólnym, umieszczonym w Kodeksie cywilnym w części ogólnej dotyczącej zobowiązań, mającym zastosowanie do wszelkich zobowiązań pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym. Natomiast art. 69 ust. 2 pkt 2 Prawa bankowego określa konieczne elementy treści stosunku prawnego kredytu bankowego. Zgodnie z § 12 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 września 2002 r. zezwolono na dokonywanie w kraju, między rezydentami, rozliczeń w euro i innych walutach wymienionych, o ile jedną ze stron rozliczenia jest konsument w rozumieniu art. 22¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks Cywilny.

Pozwany bank złożył zarzut przedawnienia roszczenia strony powodowej. W ocenie Sądu, wobec ustalonego braku podstaw zarówno do stwierdzenia nieważności umowy kredytowej stanowiącej przedmiot niniejszego postępowania, jak i niemożności uznania wskazanych przez powodów postanowień umownych za klauzule abuzywne oraz braku wykazania wysokości dochodzonego przez powodów roszczenia o zapłatę (tak głównego, jak i ewentualnego), badaniu nie podlegał podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia roszczeń powodów. Jedynie hipotetycznie i na marginesie zważyć należy, że w przypadku uznania przedmiotowej umowy kredytowej za nieważną w całości, umowa ta byłaby uznana za nieważną od momentu jej zawarcia. W takiej sytuacji wyrok uwzględniający powództwo skutkowałby powstaniem po stronie pozwanego banku zobowiązania do zwrotu powodom wszystkich otrzymanych od nich wpłat, zaś kredytobiorcy zobowiązani byłiby do natychmiastowego zwrotu pozwanemu otrzymanego kredytu. Roszczenie o stwierdzenie nieważności jako roszczenie niemajątkowe samo w sobie nie podlega natomiast przedawnieniu (i to bez względu na to, czy powodowie występowaliby w niniejszej sprawie w charakterze konsumentów czy przedsiębiorców). Za przedawnione nie sposób byłoby tym samym uznać roszczenia powodów o zapłatę dochodzonej kwoty z tytułu nieważności umowy. W sytuacji gdyby powodowie w okolicznościach niniejszej sprawy zostali uznani za konsumentów, zaś zaskarżone postanowienia umowne uznane zostałyby za klauzule abuzywne, powodom przysługiwałoby roszczenie o zwrot nienależnie pobranych przez pozwanego wpłat, stanowiących różnicę między wpłatami uiszczonymi przez powodów a tymi, które byłyby należne z pominięciem mechanizmu indeksacji. W tym przypadku termin przedawnienia roszczeń powodów – konsumentów, zgodnie z art. 118 k.c., wynosiłby dziesięć lat. Termin ten liczony byłoby odrębnie dla każdej uiszczonej przez nich raty.

Mając na uwadze całokształt poczynionych powyżej rozważań, powództwo podlegało oddaleniu w całości jak w punkcie pierwszym sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 2 k.p.c. w zw. z § 2 ust. 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. W myśl art. 98 § 1 k.p.c., strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Mając na uwadze powyższe, w punkcie drugim sentencji wyroku Sąd zasądził od powodów solidarnie na rzecz pozwanego kwotę 11.243,81 zł, obejmującą koszty zastępstwa procesowego poniesione przez stronę pozwaną w niniejszym postępowaniu w wysokości 10.800,00 zł, kwotę 17,00 zł tytułem zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa i kwotę 443,81 zł tytułem wykorzystanej części uiszczonej przez stronę pozwaną zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego sporządzającego opinię w tej sprawie.

W punkcie trzecim sentencji wyroku Sąd nakazał zwrócić pozwanemu z sum Skarbu Państwa – Kasy Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 73,19 zł tytułem niewykorzystanej części zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego uiszczonej przez pozwanego w wysokości 500,00 zł (k. 434).

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji wyroku.